

Hänt sen sist 2016

Höstavslutning 7 december – Decemberlunch på Vårdshuset Gripen i Stallarholmen

Vår traditionsenliga höstavslutning med decemberlunch ägde i år rum den 7 december. Den här gången reste ett 60-tal medlemmar med buss till Vårdshuset Gripen i Stallarholmen, där en härlig fiskgratäng med räkor och vitvinssås serverades och som avslutning kaffe med efterrätt. Ordföranden Håkan Sjöberg tackade medlemmarna för det gångna året och vände sig särskilt till våra kunniga cirkelledare som bidrar med sina kunskaper och erfarenheter, till samarbetspartnern Resekompaniet samt till den egna styrelsen för det gedigna arbete som läggs ned på att ordna intressanta och attraktiva aktiviteter. Han passade också på att önska en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År och hälsade alla välkomna tillbaka till en fullmatad vårtermin, som inleds med årsmöte den första februari i MunktelMuséet.

ESU Dagfilmstudio 6 föreställningar under hösten

ESU Dagfilmstudio avslutade höstterminen 2016 den 30 november på RIO-biografen med filmen Brooklyn. Övriga filmer som visats under hösten är: Under Körsbärstråden, Louder than bombs, Mustang, Malony och Suffragette. 6 st. kvalitetsfilmer som fått mycket fint omdömen av publiken. Under höstterminen har vi åter fyllt två salonger. Verksamheten bedrivs i samarbete med SFF, Sveriges Förenade Filmstudios. Dagfilmstudion är öppen även för icke ESU medlemmar. Vi har haft ett blandat utbud av filmer, 6 st, vilka har av medlemmarna fått närmare en fyra i snittbetyg. Ett stort tack till medlemmarna i Filmcirkeln från oss i kommittén för fin respons och vi hoppas att alla vill komma tillbaka i våren då vi bjuder på minst lika bra filmer.

Medlemsmöte 23 november med Vedad Begovic "Flyktingmottagning i Eskilstuna"

Sista medlemsmötet för hösten hade vi besök av Eskilstunas integrationsstrateg Vedad Begovic. Han är själv invandrare och kom från Bosnien för 25 år sedan. Han berättade att nästan var tredje eskilstunabo är antingen född i ett annat land eller har föräldrar som fötts utomlands.

I Eskilstuna har arbetsförmedlingen hand om vuxna invandrare och kommunen om ensam kommande flyktingbarn. Eskilstuna har en flyktingförläggning, Parken Zoo, som är under avveckling och Migrationsverket har två förläggningar i Hållsta och Hotell Eskilstuna. Flyktingbarnen placeras i familjehem eller HVB-hem. Skolan för dessa barn fungerar bra genom den s.k. Välkomsten. Det finns ännu inte stort behov av äldreboende för flyktingar eftersom de i stor utsträckning tas om hand av sina släktingar.

Vedad betonade vikten av att vi ser på och behandlar invandrare inte som grupp utan som individer, som kan vara lika olika varandra som vi svenskar. Att vi bedömer dem efter deras åsikter och känslor inte efter deras utseende är viktigt. Den nyanlända flyktingen är som ett nyfött barn. Han/hon måste få hjälp med att lära sig språket. De måste tydligt få förklarad det svenska systemet och hur vi lever i Sverige för att veta vad de ska anpassa sig till.

Flyktingtillströmningen till Sverige har mattats av på grund av gränskontrollerna men antalet flyktingar som kommer till kommunerna har inte minskat. Om Eskilstuna ska fortsätta vara en framgångsrikt växande stad krävs att samhället identifierar och tar vara på den kompetens som finns bland människor som invandrat hit.

Resa 19 november till Maximiteatern i Stockholm och "Macbeth"

Medlemmar från Eskilstuna Senioruniversitet gjorde den 19 november en bussresa till Maximiteatern och föreställningen Macbeth, som regisserats av Stefan Larsson. Macbeth spelades av Mikael Persbrandt som med sin lyskraft dominerade scen och föreställning. Lady Macbeth spelades finstämt av Marie Richardsson och endast fyra ytterligare skådespelare spelade samtliga övriga roller. En scendekor med blod flytande utmed väggarna förstärkte dramatiken i Shakespeares ödesmättade drama. Föreställningen, som fått blandade recensioner i pressen, spelades i två akter och i pausen bjöds ESU-deltagarna på kaffe och kaka av teatern som kompensation för strul med biljetter och placering i salongen. Under återfärden till Eskilstuna kunde bussvärderna konstatera att deltagarna var mycket nöjda med dagen, både med föreställningen och med resan genom vår julförberedda huvudstad.

Föreläsningsserie "Krishärddar i världen" med Stig Wahlström

6/10, 20/10, 3/11 samt 17/11

Intresset för vår föreläsningsserie "Krishärddar i världen", som hållits i Studieförbundets lokal Kulturum på Västeråsvägen, har varit mycket stort. Ett 90-tal medlemmar har deltagit och fått fördjupade kunskaper om aktuella utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av vår efterfrågade och kunnige föreläsare Stig Wahlström, Västerås. Stig, med ett förflutet som kanslichef vid Försvarshögskolan och lärare vid Militärhögskolan, har en genuin kunskap om såväl dagsaktuella situationer som historiska bakgrunder och har delat med sig av sitt stora kunnande vid fyra träffar under hösten. Händelser som bl a tagits upp är Brexit, flyktningmottagningen inom EU och Turkiets roll liksom Rysslands annektering av Krim. Den inrikespolitiska situationen i Tyskland har belysts, liksom Mellersta Östernproblematiken med terrorhotet från IS. Även Östersjöområdets betydelse med Rysslands allt mer militanta uppträdande har avhandlats och mycket utrymme har även ägnats åt den smutsiga presidentvalkampanjen i USA och vilken påverkan Donald Trump kommer att ha på bl a Europa. Kinas växande betydelse och krav på utökat havsterritorium i Syd kinesiska sjön är andra viktiga händelser som också belysts.

Föreläsningsserie "Min musik"

4/10, 18/10, 1/11 samt 15/11

Under fyra tisdagar har serien "Min Musik" genomförts med fyra gäster. Dess har var och en på sitt sätt låtit deltagarna lyssna på musik av alla de slag, från pop till operasymfoni. Valen av musik har fått mycket personliga kommentarer. De drygt 60 deltagarna har njutit av varenda träff och deltagit mangrant.

Den första gästen var Gun Sundberg, med rubriken "Mellan trattgrammofon och Spotify". En musikalisk resa om hur musik når en och hur man når musik. Som avslutning fick deltagarna lyssna till dragspelsmusik live.

"Mästersångarna" var den rubrik som Patrik Uhlman valt för att ge deltagarna en inblick i operans fantastiska värld. Musikvalen kommenterades av Patrik utifrån stora kunskaper om operaområdet.

Margot Bandmann hade valt som rubrik "En familjerådgivare val av musik". Detta innebar musik som berörde och stöttade mänskliga reaktioner.

Sista gästen var Lars Tull som kåserade och spelade musik från sitt liv som musikanter. Musik från uppväxten i Dalarna till åren på Musikhögskolan till dagens underhållningsmusik i Astoria.

			
<i>Gun Sundberg</i>	<i>Patrik Uhlman</i>	<i>Margot Bandmann</i>	<i>Lars Tull</i>

Medlemsmöte 9 november med Ruth Lööf och Björn Lundahl Äldre och läkemedel

Apotekare Ruth Lööf och informationsläkare Björn Lundahl från Landstingets läkemedelskommitté föreläste den 9 november 2016 under rubriken "Äldre och läkemedel" för ett sjuttioal lyssnare.

Björn Lundahl inledde med att berätta om ett nytt sätt att förebygga blodpropp i hjärnan hos patienter med förmaksflimmer. Den vanliga behandlingen har tidigare varit medicinering med Waran, som gör blodet mer lättflytande samt minskar risken att det lever sig. Nackdelen med Waran är att denna medicinering kräver täta kontroller med blodprov. Nu finns en nyare variant av blodförtunnande medel som går under beteckningen NOAC. Ett sådant medel är t ex Pradaxa. För att använda mediciner som NOAC krävs väl fungerande njurar. Nu finns antidot mot medicinen på alla vårdinrättningar i Sörmland. Medicinering med NOAC-preparat kräver inte lika täta kontroller som Waran. Till patienter under 75 år ges allt oftare behandling med NOAC-preparat.

Rut Lööfs föredrag behandlade medicinering av äldre mer allmänt. Många äldre läggs in på sjukhus på grund av felaktig användning av mediciner. Kroppsliga förändringar hos äldre gör att effekten av medicineringen kan bli annorlunda än den förväntade. All ordination ska följas upp. Hjälp med dosering och intag ska ges om så behövs. Biverkningarna av medicinska preparat är ofta allvarigare hos äldre. Minst en gång per år bör man gå igenom sina läkemedel med behandlande läkare. Då ska alla läkemedel, även naturmedicin och andra receptfria preparat, tas upp.

Medlemsmöte 2 november med Ulrika Knutson ”De farliga böckerna - litteratur inför rätta under 250 år”

Eskilstuna SeniorUniversitet gästades den 2 november av kulturjournalisten och författaren Ulrika Knutson, som engagerat och kunnigt berättade om litteratur inför rätta med anledning av att världens äldsta tryckfrihetslag, den svenska, instiftades för 250 år sedan.

Hon skildrade kortfattat den historiska bakgrunden till lagen och om hur hoten mot yttrandefriheten under kommande århundraden varierat med tidsandan. Ibland är det politiken, ibland religionen och oftast erotiken som provocerat mest. Litteratur som under första halvan av 1800 talet blev omdiskuterad var till exempel CJL Almqvists *Det går an*, både av religiösa och moraliska skäl. Senare under 1800 talet var kraven på sedlighet stränga och till exempel Gustav Frödings diktsamling *Stänk och flikar* och speciellt dikten *En Morgondröm* väckte anstöt. Fröding åtalades men blev frikänd. Även Strindberg åtalades för novellsamlingen *Giftas* men frikändes. Ulrika Knutson gav fler tankvärda exempel på hur censuren vakat och vakar över konst och litteratur både förr och nu. Med långa och varma applåder tackade den stora publiken för ett mycket intressant föredrag

Medlemsmöte 26 oktober med Jan Hallenberg "Clinton och Trump: två synsätt på USA:s framtida utrikespolitik"

"Clinton och Trump: två synsätt på USA:s framtida utrikespolitik" var ämnet vid medlemsmötet den 26 oktober. 185 deltagare lyssnade till professor Jan Hallenberg, Försvarshögskolan, som har som sin specialitet USA:s utrikespolitik, vilken han följt i mer än 35 år. Mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget i världen och då främst förhållandet mellan Ryssland och USA fick deltagarna höra om de båda presidentkandidaternas syn på utrikespolitiken. Förhållandet mellan stormakterna är ganska frostigt och därför kommer USA framtida förhållningssätt ha stor betydelse. Olika synsätt mellan Clinton och Trump är påtagliga genom deras olika uppfattningar om hur utrikespolitiken ska drivas och därmed USA:s roll ur säkerhetspolitisk aspekt. Clintons utrikespolitik skulle sannolikt innebära stora likheter med Obamas, men med ett större utrymme för mer användande av militärt våld, om hon bedömer det nödvändigt.

Föredraget gav ytterligare kunskaper om det kommande presidentbytet och många kommer att följa den dramatiska upplösningen efter valet den 8 november. Sedvanligt boklotteri och kaffestund avslutade en givande eftermiddag.

Resa 23 oktober till Wermland Opera och "Les Misérables"

En kulen höstdag reste en förväntansfull grupp mot Karlstad och Wermland Opera för att se och uppleva musikalen *Les Misérables*. Musikalen bygger på romanen "Samhällets olycksbarn" av Victor Hugo. Denne levde 1802 till 1885 (83 år) och bodde större delen av sitt liv i Paris. Dock avbrutet av några år i frivillig landsflykt. Romanen är ett episkt verk om en mans (Valjean) kamp för att bryta sitt liv efter fängelsevistelse och att bygga ett nytt liv för sig själv och sin styvdotter. Från hans förflutna kommer en före detta fångvaktare, numera polis, som drivs av en fanatisk övertygelse om att brottslingar är och förblir brottslingar och därför ska Valjean tillfångatas. Hela handlingen tilldrar sig i ett Frankrike präglad av revolutionen och orosår under första hälften av 1800-talet.

Den härliga musiken och den realistiska men samtidigt romantiska handlingen ger publiken en upplevelse som griper på flera sätt. Allt detta framförs av en suverän teaterensemble med Christer Nerfort i huvudrollen.

Teaterbesöket inleddes med en härlig buffé i Operakaféet. Under hemresan kunde bara konstateras att deltagarna var mycket nöjda.

Studiebesök 12 oktober på Retuna

Foto: Els-Marie Olofsson

Det var imponerade besökare som deltog i studiebesöket den 12 oktober på Sveriges första återbruksgalleria ReTuna, belägen intill återvinningscentralen på Folkestaleden. Här tas allmänhetens avlagda kläder, möbler och andra saker emot; repareras, renoveras och får nytt liv innan de säljs på nytt i butikerna i shoppinggallerian. Guidade runt i anläggningen gjorde centrumledaren Anna Bergström som på ett entusiasmerande och informativt sätt berättade om verksamheten vilken går ut på att bedriva handel på ett klimatsmart sätt. Förutom butiker bedrivs här även konferensverksamhet och i lokalerna inryms även en ettårig utbildning i "Recycle Design – återbruk" som Eskilstuna Folkhögskola bedriver. Efter rundvandringen serverades klimatsmart fika i caféet Returama, som också finns i den unika återbruksgallerian. - Vårt största uppdrag är att minska avfallet och att skapa arbetstillfällen, summerade Anna Bergström idén med ReTuna, som i dag sysselsätter cirka 60 personer.

Medlemsmöte 21 september med Johan Cullberg "Om kreativitet och melankoli"

180 personer kom för att lyssna till Johan Cullberg, som föreläste under rubriken "Om kreativitet och melankoli". Han inledde med att tala om kritiska faser i vår personlighetsutveckling. Elliott Jacques undersökte 110 konstnärer och kom fram till att det existerar två faser i människors utveckling. Ofta uppstår ett kreativt uppehåll vid c:a 45 års ålder. Nu, med den ökade livslängden för människor i västvärlden, sker uppehållet någon gång mellan 45 och 60 års ålder. Den första fasen är häftigare och mer produktiv till sin karaktär, medan den senare ofta domineras av depressiva inslag. Bach blev, som 38-åring, kompositör i stället för organist. Strindberg var kreativ och produktiv till 40 års ålder. Efter det blev han målare, alkemist och "alkoholist". Det han därefter skrev, var existentiella, dramatiska verk. Stig Dagerman tog sitt liv som 31-åring och hann ej komma in i den andra fasen.

Johan Cullberg talade om vardagskreativitet. Varje individ har tillgång till konstnärliga möjligheter. Det kan röra sig om att odla blommor eller att laga mat. Kriser kan uppstå, då man börjar ifrågasätta vad man håller på med. Varför har jag fått det som jag har det? Varför lever jag med den partner jag har? Varför har jag dålig självkänsla. Vi intar en ofruktbar hållning och skyller på omständigheter utanför oss själva. Alla har vi emellertid ett eget ansvar för, vad vi gör med vårt liv. Ibland råkar vi in i tillstånd av depression. Sorgeupplevelser kan vara en utlösande faktor. Alkohol kan hjälpa mot tillfällig olust, men på sikt tar kreativiteten skada. Det tar tid att komma ur en depression. Bitterhet är den sämsta av alla lösningar.

Alla människor är bipolära i viss utsträckning. Cullberg talade om tre känslomässiga dimensioner.

1. Självkänsla kontra självförkastelse.
2. Samhörighet kontra övergivenhet.
3. Hopp och mening kontra hopplöshet.

Johan Cullberg tog upp något han kallar "Det melankoliska rummet". Det är viktigt att ha tillgång till sitt eget melankoliska rum för att kunna lyssna till och hjälpa andra människor, som är i sorg och kris. Vidare tog han upp vår "Containerfunktion". Det innebär att kunna lyssna på en medmänniska, utan att själv ta skada eller känna sig tvungen att göra något. Man behöver endast ta emot och lyssna. Ett annat begrepp som han tog upp var "Gerotranscendens". Det innebär att man, när man är gammal, kan umgås med sina döda närstående. Man talar med dem och det är ingenting konstigt med det. De flesta viktiga av ens närmaste finns kanske inte kvar i livet och man fortsätter tala med dem, som innan de dog.

Premiär för höstens filmförevisningar - ESU dagfilmstudio

Esilstuna Senioruniversitets, ESU Dagfilmstudio startade höstterminen 2016 den 14 sept. då RIO-biografens portar öppnades för en ny termin, med en japansk film, Under Körsbärsträden. Till höstterminen har vi åter fyllt två salonger, 243 platser, vilket är mycket glädjande. Kommande filmer i höst är Nebraska, Mustang, Malony, Suffragette och Brooklyn. Verksamheten bedrivs i samarbete med SFF, Sveriges Förenade Filmstudios. Dagfilmstudion är öppen även för icke ESU medlemmar.

Resa 15 september till Bogesunds slott och Vaxholms fästning

32 medlemmar deltog i Eskilstuna SeniorUniversitetets resa till Waxholm. Första stopp var Bogesunds slott där vi, stärkta av kaffe och smörgås, vandrade upp genom slottets fyra våningar, som representerade olika århundraden från 1600-talet till 1800-talet. Vi vägledades av en mycket kunnig och entusiastisk guide från Bogesunds vänförening. Hon berättade att slottets äldsta delar började uppföras 1640. Byggherre var Pehr Brahe d.y. som ärvt Bogesundslandet av sin far. Den ursprungliga byggnaden utgör kärnan i det nuvarande slottet. Förutom ätten Brahe har slottet ägts av medlemmar av ätterna Hamilton, von Rosen och von Lantinghauser von Höpken. Nuvarande ägare är Statens fastighetsverk, som exproprierade slottet 1946 på grund av vanvård.

Efter avslutad guidning tog vi oss till Waxholms hotell där vi intog en god lunch i hotellets matsal med utsikt över den livliga båttrafiken.

Sedan gick vi ombord på taxibåten som tog oss över det smala sundet till Waxholms kastell. Även där möttes vi av en kunnig guide som, på ett mycket pedagogiskt sätt gav oss fästningens historia i kronologisk ordning under en promenad genom olika rum. Fästningen uppfördes på Gustav Vasas order för att kunna blockera sunden vid Pålsgrundet och Ox djupet. Två gånger har fästningen fungerat som skydd när Stockholm angreps. Första gången 1612 när Danmark anföll och andra gången när ryssarna härjade i Stockholms skärgård. Mycket trötta men mycket nöjda deltagare återvände till hemstaden framåt kvällen.

Medlemsmöte 7 september - Höstupptakt med dansuppvisning

Uppemot 150 personer deltog när SeniorUniversitetet inledde höstens verksamhet med upptaktsträff den 7 september. Till träffen, som traditionsenligt hölls i Kulturhuset Royal, hade en grupp dansare inbjudits från både Rekarne Folkdansgille och Con Amore Dancers. Till sprittande folkmusik och countrybetonad westernmusik framfördes såväl svenska folkdanser som amerikansk square dance på ett proffsigt och medryckande sätt. Som presentatörer fungerade fiolspelande Ingela Lindell från folkdansgillet och Karl-Erik Calmhult, Con Amore, som även axlade rollen som caller.

Därefter presenterade ordföranden Håkan Sjöberg SeniorUniversitetets digra höstutbud och kunde glädjande konstatera att såväl filmstudion, föreläsningsserierna, medlemmötena liksom merparten av studiecirkelarna var mycket uppskattade av det stora antalet anmälningar att döma. Efter boklotteri följde kaffestund och det blev många glada återseenden efter

**Resa 4 september till Berwaldhallen i Stockholm
Avslutningen av Östersjöfestivalen med ett konsertant framförande av Richard Strauss´ opera Elektra.**

Elisabet Strid, Esa-Pekka Salonen och Nina Stemme

Den grandiosa avslutningen på Östersjöfestivalen med en konsertant version av Richard Strauss´ Elektra i Berwaldhallen fick 25 medlemmar uppleva den 4 september. Före konserten intogs "Smått och gott" i bussen, vilket som alltid uppskattades.

Med Finska Nationaloperans orkester, Gustaf Sjökvists Kammarkör och Mikaeli Kammarkör under ledning av Esa-Pekka Salonen samt solisterna Nina Stemme, Elisabet Strid och Waltraud Meier m fl blev konserten något utöver det vanliga. I titelrollen som kräver den mest dramatiska sopranen fick vi höra Nina Stemme (som under hela konserten fanns på scenen) och bara det var värt mycket. Till detta kommer sedan att systemens roll, Chrysothemis, som sjöngs av sopranen Elisabet Strid verkligen kompletterade världsstjärnan. Utöver detta goda sångprestationen i övrigt. Orkestern med sina 111 musiker spelar en viktig roll i operan och svarar för den psykologiska analysen av gestalterna. Hela konserten med ett intensivt och sprakande genomförande gjorde att deltagarna från Eskilstuna var mer än nöjda med utflykten till Stockholm. Inropningar och långvariga applåder förtjänade verkligen de som givit oss denna musikaliska upplevelse.

Resa 21 augusti till Opera på Skäret och "Den Flygande Holländaren"

21 augusti reste en grupp operaentusiaster mot Kopparberg och sjön Ljusnaren för att uppleva och se Richard Wagners opera "Den Flygande Holländaren". Regnmolnen hängde tunga vid avresan men ju närmare slutmålet vi kom desto bättre blev vädret. Solen lyste över sjön Ljusnaren. Vid ankomsten serverades "Smått och gott" i bussen, vilket som alltid uppskattades.

Opera på Skäret har i drygt tio år satt upp operaföreställningar av yppersta klass i det stora virkesmagasinet, som har en fantastisk akustik. Årets föreställning håller lika hög klass som tidigare uppsättningar. Med Svenska Kammarorkestern, under ledning av dirigenten Michael Balke, som bärande fundament fick vi se och höra en mycket givande föreställning. Som alltid har Opera på Skäret lyckats engagera solister av hög klass och här kan nämnas Brit-Tone Müllertz i rollen som Senta och Lars Möller som Holländaren. Efter tre timmar åkte vi hemåt i skymningen och kunde då konstatera att det varit en mycket lyckad resa.

Resa 30 juni till "Birka - Vikingastaden"

Eskilstuna Senior Universitet reste till Birka Vikingastaden och till 700-talet torsdagen den 30 juni. 22 vuxna och 2 barn lyssnade till en intressant och målande beskrivning av vikingarnas tid på Birka, följde guiden uppåt slingrande stigar, en vandring genom Birkas historia, till Borgen och fick, som belöning, en strålande utsikt över Mälaren.

Efter besök på museet, återvände deltagarna med m/s Havsörnen och till bussen, nöjda efter en härlig försommarutflykt.

Resa 18 maj - "Ut i det blå" till Vallby friluftsmuseum och Skultuna messingsbruk

Årets våravslutning, som traditionsenligt genomfördes med en resa Ut i det blå, ägde rum 18 maj. Den här gången gick färden på slingriga vägar i vårfager grönska till Västerås och Vallby friluftsmuseum. Här serverades busskaffe innan deltagarna fick information om det 95-åriga friluftsmuseet och därefter kunde strosa runt och titta på såväl de gamla fina byggnaderna som djur och växter och även besöka de olika hantverksbutikerna som finns på området. En härlig vårlunch serverades på Wårdshuset innan de drygt 90 resenärerna tog plats i bussarna för att resa vidare till Skultuna messingsbruk. Det anlades redan 1607 av Karl IX och är fortfarande i full verksamhet. Efterfrågan på mässing är i dag stor och Skultunas produkter säljs i över 400 butiker världen över. Här kunde resenärerna beskåda de vackra mässingsprodukterna, se en film om bruket och även ta en titt i övriga butiker på området innan hemfärden anträdades efter en lyckad vårutflykt. Ordföranden Håkan Sjöberg önskade deltagarna en härlig sommar och välkomnade till en ny termin med upptakt den 7 september.

Naturresa 10 maj till Kvismare kanal "I Erik Rosenbergs spår"

Årets naturresa den 10 maj gick i "Erik Rosenbergs spår" runt Hjälmaren. Resans två guider, Leif Carlsson och Lennart Eriksson, såg till att de 45 nyfikna deltagarna fick grundlig information om landskapet kring Hjälmaren och väl framme vid Kvismaren (Naturreservat och klassiskt våtmarksområde) om fågellivet. Det medhavda kaffet smakade förstås mycket gott i det varma och soliga vädret. En kortare promenad gjordes för att lyssna på bland annat flera "småfåglar". Efter några timmar fortsatte färden in till Örebro och Svampen där en mycket god lunch intogs. Naturreservatet Oset och Ryningeviken vid Hjälmarens strand i Örebro ägnades därefter några timmar. Det arbete som lagts ner på att göra området attraktivt imponerade och med hjälp av Leif och Lennart fick vi bekanta oss med ett flertal fågelarter. Kaffestunden i Naturens Hus uppskattades innan det var dags att embarkera bussen och återvända till Eskilstuna. Mycket nöjda deltagare tackade de kunniga guiderna för en mycket givande resa när vi efter nästan 10 timmar var åter i Eskilstuna.

Medlemsmöte 4 maj med Johan Dalman Utklädd eller iklädd - om att vara biskop för sin hatt

Eskilstuna Senioruniversitet gästades den 4 maj av Johan Dalman, Strängnäs stifts nye biskop. Han berättade om sin väg till detta ämbete under rubriken "Utklädd eller iklädd - om att vara biskop för sin hatt". Johan Dalman är uppväxt i Göteborg och fick av en slump börja i en katolsk förskola och träffade där syster Dalmatia som kom att få stor betydelse för hans fortsatta livsresa. Han kom tidigt in på den prästerliga banan och pryade redan som 14 åring som präst. Sedan ungdomen har han haft ett starkt engagemang i kyrkan men även utanför kyrkan och i sådana sammanhang där själva känslan för kyrkan saknas.

Han har mött åsikter som att kristendomen nog är god men ack så tråkig. Han kom efter sin prästvigning att få många olika uppdrag - som präst, som chef för bokförlaget Verbum och som administratör på svenska kyrkans huvudkontor. Han kom till Strängnäs som domprost och blev 2015 Strängnäs stifts 58:e biskop. Han utsågs därutöver på hösten 2015 till överhovpredikant. Johan Dalman berättade personligt och med humor om sin livsresa och uttryckte stor tacksamhet över alla uppdrag och erfarenheter han fått på vägen. Hans motto är att vara sig själv och försöka göra sitt bästa. Hans valspråk är Följ med och se! Den stora publiken tackade Johan Dalman med en av de längsta och varmaste applåderna i föreningens historia. 140 glada lyssnare deltog

ESU:s Dagfilmstudio - Sex föreställningar under våren

ESU Dagfilmstudio avslutade vårterminen 2016 den 27 april. på RIO-biografen med filmen Mandarinodlaren. Övriga filmer som visats i vår är Om hästar och män, Laviatan, Pride, Taikon, och Kvinna i guld. Sex kvalitetsfilmer som fått mycket fint betyg av publiken. Under vårterminen har vi åter fyllt två salonger. Nu startar arbetet med att välja sex filmer till höstterminen som startar den 14 sept. Verksamheten bedrivs i samarbete med SFF, Sveriges Förenade Filmstudios. Dagfilmstudion är öppen även för icke ESU medlemmar.

Vi har haft ett blandat utbud av filmer, och som av medlemmarna har fått närmare en fyra i snittbetyg. Ett stort tack till medlemmarna i Filmcirkeln från oss i kommittén för fin respons och vi hoppas att alla vill komma tillbaka i höst då vi bjuder på minst lika bra filmer. Vi önskar alla en fin och skön sommar.

Resa 16 april till Skokloster och Uppsala

En stor grupp medlemmar från Eskilstuna Senioruniversitet reste den 16 april till Skoklosters Slott och till OD:s vårkonsert i Uppsala. Som sig bör på en vårutflykt i april var vädret varierat, sol när vi var utomhus och några regndroppar föll när vi satt i bussen. När kaffet serverades i parken vid Skokloster sken solen och innan slottsvisningen inleddes hann resenärerna ta sig en titt in i Skoklosters vackra tegelkyrka från 1200 talet. Avtrycken från olika generationers slottsherrar var tydliga. I två grupper guidades sällskapet sedan i slottet, kanske världens bäst bevarade barockslott, byggt av Carl Gustaf Wrangel under senare delen av 1600 talet. Slottet ägs numer av svenska staten. Grupperna visades runt i slottets olika våningsplan med dess mångfald av konst och föremål från 1600 talet och fick en inblick i slottets och de olika ägarnas historia. Inte minst imponerade den stora vapensamlingen samt de udda insamlade föremålen från olika delar av världen.

Lunch serverades i Slottscaféet och resan fortsatte därefter till Uppsala och Uppsala Konsert och Kongress och OD:s Vårkonsert. I år gästades kören av en av världens ledande altsångerskor, operasångaren Anna Larsson. Repertoaren var en blandning av traditionella vårsånger, ett urval ur den stora romantiska manskörsrepertoaren samt ett uruppförande med text av Gustav Fröding och tonsatt av Mats Larsson Gothe. En mycket nöjd grupp ESU:are återvände sen eftermiddag till Eskilstuna.

Medlemsmöte 13 april med Kurt Mälarstedt

Om sina 12 år som utrikeskorrespondent för DN i Washington berättade journalisten Kurt Mälarstedt vid medlemsmötet den 13 april. Han ersatte Cecilia Jacobsson, även hon tidigare journalist på DN, som tvingats säga återbud på grund av sjukdom. Kurt Mälarstedt, som växt upp i Eskilstuna och började sin journalistbana på Eskilstuna-Kuriren, gav många intressanta återblickar från ett spännande yrkesliv där han för DN:s räkning bevakade många stora internationella händelser under presidenterna Jimmy Carter, Ronald Reagan och Bill Clinton där bl a Watergateskandalen och Lewinsky-affären gav eko över hela världen. I uppdraget som utrikeskorrespondent ingick också många reportageresor och Kurt Mälarstedt hann under sina yrkesår i USA besöka samtliga delstater utom Alaska och Hawaii. Han kom även in på den genomgripande tekniska utveckling som präglat journalistyrket under hans år; från den vanliga skrivmaskinen till dagens datoriserade mediavärld med Internet som snabbat upp nyhetsflödet och även haft stor inverkan på yrkesrollen. Omkring 120 medlemmar hade kommit till medlemsmötet som avslutades med boklotteri och trevlig samvaro kring kaffeborden.

Föreläsningsserien "Krishärdar i världen"

25/2, 10/3, 24/3 och 7/4

Vårens föreläsningsserie på temat "Krishärdar i världen", som omfattat fyra träffar, avslutades den 7 april. Ett 70-tal medlemmar har deltagit och som föreläsare har Stig Wahlström medverkat, tidigare kanslichef vid Försvarshögskolan och lärare vid Militärhögskolan. Han har på ett mycket sakkunnigt och uppskattat sätt informerat, belyst och gett bakgrunder till aktuella händelser i vår omvärld; allt från den rådande flyktingsituationen i Sverige och övriga Europa till terrordåden i Paris och Bryssel. Andra aktuella händelser som också tagits upp har varit det amerikanska presidentvalet, utvecklingen i Ukraina, Ryssland och Syrien samt vad som händer i Kina med bl a det stora järnvägsbygget från Shanghai till Teheran och Kinas krav på ökat havsterritorium i Sydkinesiska sjön.

Föreläsningsserie "Min musik"

23/2, 8/3, 22/3 och 5/4

"Detta skall hädanefter bliva min musik"...sade Karl XII. Den bevingade repliken sägs ha fällt av den unge (nyss fyllda 18) kungen när han landsteg på Själland och hörde kulorna vina runt öronen. Konungen, som för första gången hörde muskötter skjuta med skarpa skott, frågade generalmajor Stuart bredvid sig vad de svaga visslingarna betydde. - Det är ljudet av de kulor man skjuter på Ers Majestäts. Bra, sade konungen, detta skall hädanefter bliva min musik!

När vi nu fortsätter med en ny omgång av "Min musik" är det inte muskötskotten som står i fokus utan snarare upplevelserna av musik som på olika sätt varit betydelsefulla under livets olika skeden från barndom till vuxenliv. Vi har bjudit in fyra nya personer för att berätta om musikaliska upplevelser och exemplifiera med musik som haft betydelse för dem. De inbjudna har varit Leif Linnskog, Rokko Gustafsson, Emma-Karin Maurin samt Anita Hedlund. De drygt 60 deltagarna har så gott som mangrant följt serien och blivit fängslade, berörda och fascinerade av såväl äldre som nyare musik, som från renässansen till folkmusik och hårdrock. De programansvariga, Birgitta Widholm och Håkan Sjöberg, utlovade en fortsättning med fyra nya gäster till hösten.

Leif Linnskog hade satt som rubrik på sin medverkan "En livsresa i musikens värld". Det blev en resa från ungdomstidens starkt avgränsade fokus till dansmusik och vuxenlivets mer öppna nyfikenhet som vägvisare.

Rokko Gustafsson, som är en känd musik- och kulturprofil i Eskilstuna berättade utifrån rubriken "Följ med på en 80-årig resa genom Eskilstunas musikliv". Vi fick följa med på en resa genom nattklubbar, replokaler, svartklubbar och musikställen som funnits i Eskilstuna.

Emma-Karin Maurin, med franska rötter, ledsagade oss genom "Ett musikaliskt lapptäcke" från franska visor till Evert Taube, från The Police till Joni Mitchell, från Lars Gulin till Maurice Ravel. Hon svepte ett lapptäcke kring axlarna i de kyliga marsvindarna.

Anita Hedlund gav deltagarna en spännande exposé genom folkmusikens värld. Rubriken var "Folkmusik från vaggan till graven" som exemplifierades med en mängd olika instrument från spilåpipa till tramporgel, från vals till hambo samt från vaggvisa till bröllopsmarsch.

Medlemsmöte 30 mars med Alex Voronov. "Ukraina - mellan Ryssland och EU"

Medlemsmötet den 30 mars gästades av Eskilstuna-Kurirens politiska redaktör Alex Voronov. 180 deltagare fick lyssna till en berättelse om Ukrainas moderna historia från 1991 då landet blev självständigt. Rubriken "Ukraina – mellan Ryssland och EU" beskrevs som en orolig tid i landet som är uppdelat i många landskap med sina egna styren. Dessa är historiskt sett inte fria från korruption, som nog kan beskrivas som ett av de största problemen landet har. Till detta kommer den knepiga relationen med Ryssland som ockuperat Krimhalvön och dessutom understött krafter i östra Ukraina. Det intressanta föredraget följdes av flera frågor innan det var dags för kort information om kommande aktiviteter, boklotteri och som avslutning en kaffestund.

Medlemsmöte 16 mars med Ronald Fagerfjäll

Medlemsmötet den 16 mars gästades av journalisten och författaren Ronald Fagerfjäll som utifrån rubriken "Peter, Wallenbergdynastin och Sverige" gav deltagarna en inblick i en av Sveriges mest dominerande dynastier inom finansvärlden. "Den förlorade sonens återkomst" om Peter (Pirro) Wallenberg är den bok som den erfarne ekonomijournalisten och företagsanalytikern har skrivit. Pirros vandring från att i faderns (Marcus / Dodde/ Wallenberg) ögon inte vara värd någonting till att från början av åttitalet bli en av de mest inflytelserika finansmännen i Sverige. Det blev för deltagarna en historisk exposé över utvecklingen i finansvärlden under framför allt senare delen av nittonhundratalet. Hans karriär i Atlas Copco med bland annat arbete i USA och "förvisning" till Rhodesia/Kongo la trots faderns motstånd grunden för den framgångsrika karriären. Närmare 160 nöjda deltagare följde med stort intresse föredraget som avslutades på sedvanligt vis med information, boklotteri och en stund vid kaffebordet.

Medlemsmöte 9 mars med Ebba Witt-Brattström "Stå i bredd: 1970-talets kvinnor, män och litteratur"

Litteraturprofessor Ebba Witt-Brattström möttes av en rekordpublik på närmare 225 personer när hon vid medlemsmötet den 9 mars föreläste utifrån sin högst personligt skrivna bok "Stå i bredd". I boken skriver hon om kvinnornas feministiska uppvaknande på 70-talet samtidigt som hon protesterar mot den tidigare historieskrivningen att 70-talets kvinnolitteratur skulle vara både vulgär och "dålig". Detta visade hon genom att peka på viktiga böcker som skrivits av såväl debutanter som etablerade författare samt hur reaktionerna blivit. Böcker hon tog upp från den här perioden var bl a "Rapport från en skurhink" av Maja Ekelöf, Ulla Isakssons "Paradistorg", Kerstin Ekmans "Häxringarna" och Kerstin Thorvalls "Det mest förbjudna"; samtliga exempel på den tidens banbrytande feministiska litteratur. Hon tog även upp manliga författare och deras verk som Sven Lindqvists "En älskares dagbok", Ulf Lundells "Jack" och P O Enquists "Tribadernas natt" och hur de togs emot under det feministiska och radikala 70-talet. En intressant och tankeväckande föreläsning som framfördes med "glimten i ögat" och mottogs med varma applåder

Ingrid Sköldgård, Gunnel Pettersson, Anita Pettersson, Marita Andersson och Ebba Witt-Brattström samt en välfylld Royalsalong

Medlemsmöte 17 februari med Tomas Bannerhed

Tomas Bannerhed/Lennart Eriksson

Tommy Gustafsson /Svante Weyler

Årets medlemsmöten inleddes med ett samtal mellan författaren Tomas Bannerhed och förläggaren Svante Weyler kring Tomas Bannerheds författarskap. Med boken Korparna fick han 2011 årets Augustpris för bästa skönlitterära bok och 2015 kom boken I starnens tid, ett samarbete med fotografen Brutus Östling. Eftersom fåglar var tema i båda böckerna kom samtalet mycket att handla om dessa. Fåglarna kom in sent i livet för Tomas och han förmedlade sin förundran inför de intryck fågelskådandet ger honom.

Helst strosar han i skogen och låter sig förbluffas av naturen och söker i en anteckningsbok återge upplevelsen. I romanen Korparna blir fåglarna en räddning för pojken Klas som växer upp under svåra förhållanden på en bondgård i Småland. Boken I starens tid består av naturessäer som i tid och rum följer årets gång. Naturbeskrivningarna är centrala i Tomas Bannerheds båda böcker och en viktig inspirationskälla är Harry Martinsson vad gäller både språk och stil. Cirka 140 medlemmar fick lyssna på ett synnerligen underhållande samtal till vilket inte minst samtalsledaren Svante Weyler bidrog med känsla och kunskap.

Vid medlemsmötet fastställdes den stadgeändring rörande valberedningen som beslutats av årsmötet den 3 februari. Valberedningen består av Bertil Larsson (1 år), Yngve Pavasson (2 år) samt Sylvia Pedersen (3 år).

ESU Dagfilmstudio - Vårterminens 6 föreställningar

Eskilstuna Senioruniversitetets, ESU Dagfilmstudio startade vårterminen 2016 den 10 febr. på RIO-biografen med filmen Om hästar och män. En mycket kritikerrosad isländsk film, inspelad 2014. Till vårterminen har man åter fyllt två salonger. Kommande filmer i vår är, Laviatan, Pride, Taikon, Kvinna i guld och Mandarinodlaren, sex kvalitetsfilmer. Verksamheten bedrivs i samarbete med SFF, Sveriges Förenade Filmstudios. Dagfilmstudion är öppen även för icke ESU medlemmar.

Resa till Stockholm 5 februari till Stadsteatern och "Farmor och Vår Herre"

Årets första resa gick till Stadsteatern i Stockholm, där de 35 deltagarna såg föreställningen "Farmor och Vår Herre" av Hjalmar Bergman. Regissör var Maria Löfgren. Rollen som farmor spelades av den 85-åriga Yvonne Lombard. Sonsonen Nathan spelades av Shanti Roney. Nathan är något av Hjalmar Bergmans alter ego. Pigan Emma spelades av Meta Velander, 92 år. Teaterpjäsen återger en kvinnas klassresa och är ett epos över vägen från Fattigsverige till dagens välfärdssverige. Vad händer när den siste i en generation är på väg att lämna oss och vi vet så lite om varandra? Går det att försonas när vi minns så olika?

Behållningen är främst scenerna mellan farmor och hennes älskade och hatade sonson Nathan. Här finns något brännande om klass och norm och förlorade relationer. Scenografin som skapats av Sören Brunes var spännande och de färgrika kostymerna hade gjorts av Anna Heymowska.

Välbesökt årsmöte 3 februari på MunktelLMuseet

Med smittande och sprittande glad folkmusik inleddes SeniorUniversitetets årsmöte i MunktelLMuseet den 3 februari. Det var folkmusikgruppen Galdra från Musikskolan som underhöll de närmare 110 deltagarna med såväl svensk som internationell folkmusik på fiol, flöjt, gitarr och bas innan själva årsmötesförhandlingarna tog vid. En kort sammanfattning av året som gått gjordes av ordföranden Håkan Sjöberg och kassören Anita Lassesson redogjorde för föreningens ekonomi, som är god. Till ny ordförande för ett år omvaldes Håkan Sjöberg. Till styrelseledamöter på två år omvaldes Anita Lassesson och Anita Norberg medan Hans Mossberg nyvaldes efter Bertil Wilson som undanbett sig omval. Kvarstår gör Jan Hulth, Birgitta Johansson och Birgitta Widholm. Till revisorer omvaldes Lars Gihl och Sven Carlsson. En stadgeändring beträffande valberedningens antal och mandatperiod godkändes av årsmötet. Till valberedning omvaldes Bertil Larsson och Yngve Pavasson samt nyvaldes Sylvia Pedersen.

Efter förhandlingarna serverades en mustig gulaschsoppa samt kaffe och kaka. Avslutningsvis informerade Håkan Sjöberg om årets aktiviteter och kunde glädjande konstatera att såväl medlemsantalet, som nu överstiger 700 personer, samt intresset för föreningens olika aktiviteter stadigt ökar.

Studiecirklar under 2016

Följande studiecirklar har genomförts:

- Skriv om livet
- Natur
- Klassisk musik
- Eskilstunas historia
- Ditt latin
- Släktforskning
- Samtal om litteratur
- Vinets kultur och historia
- Trafik
- Kvinnor i konsten
- Jazz